

۱- در ایران باستان، .. **تعلیمات مذهبی**.. نقش و تأثیر زیادی در زندگی فردی و اجتماعی داشت.

۲- اقوام آریایی کدام عناصر خلقت را مقدس می دانستند؟ **آب، آتش، خاک و باد**

۳- پیامبر ایران باستان چه نام داشت؟ و در چه زمانی می زیست؟ **زرتشت پیامبر ایران باستان بود و قبل از سلسلهٔ مادها می زیست.**

۴- زرتشت مردم را به چه چیزی دعوت می کرد؟ **مردم را به پرستش اهورا مزدا، خدای بزرگ و یکتا دعوت می کرد.**

۵- در آئین زرتشت، اهورا مزدا و اهریمن منشاء چه چیزهایی بود؟ **اهورا مزدا، منشاء تمام خیر و خوبی ها بود. و اهریمن سرچشمهٔ شر و بدیها به شمار می رفت.**

۶- زرتشت پیروان خود را به چه چیزی سفارش می کرد؟ **زرتشت به پیروان خود سفارش می کرد که به منظور یاری اهورا مزدا، پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک را سرمشق زندگی خود قرار دهند.**

۷- پس از مرگ زرتشت پیروانش تعالیم او را در کتابی به نام .. **اوستا** .. گردآوری کردند.

۸- آتش در میان ایرانیان باستان به ویژه ساسانیان چه جایگاهی داشت؟ **ایرانیان باستان، آتش را مقدس می شمردند. در دورهٔ ساسانی آتشکده های زیادی در گوشه و کنار ایران ساخته شدند که آثار بعضی از آنها تا به امروز باقی مانده است.**

۹- در دورهٔ ساسانی چه دین هایی رواج داشت؟ **در دورهٔ ساسانی، اگر چه اغلب مردم دین زرتشتی داشتند و حکومت از آن دین پشتیبانی می کرد، اما پیروان دین های مسیحی، یهودی، بودایی و مانوی نیز در ایران زندگی می کردند.**

۱۰- نظر موبدان زرتشتی در دورهٔ ساسانی نسبت به دیگر ادیان چه بود؟ **موبدان زرتشتی با رواج و گسترش دین های دیگر در ایران مخالف بودند و نسبت به پیروان سایر ادیان سخت گیری می کردند.**

۱۱- در دورهٔ ساسانیان دین .. ، .. ، دین رسمی کشور اعلام شد.

الف) زرتشتی (*) (ب) مانوی () (ج) مسیحیت () (د) یهودی ()

۱۲- غذای اصلی مردم ایران باستان غلات مخصوصا .. **گندم** .. و .. **جو** .. بود.

۱۳- غذای ایرانیان باستان چه بود؟ **غذای اصلی مردم ایران باستان غلات مخصوصا گندم و جو بود که آنها را آرد می کردند و با آن، نان و انواع شیرینی ها می پختند. علاوه بر نان، از انواع گوشت حیوانات اهلی، گوشت پرندگان شکاری، تخم پرندگان، شیر بز و میوه ها و سبزیجات و شربت ها برای تغذیه استفاده می شد.**

۱۴- ایرانیان باستان برای آرد کردن غلات، آسیاب های .. **آبی** .. ابداع کرده بودند.

۱۵- مورخان معتقدند کدام مواد غذایی از کشورهای دیگر به ایران وارد شده است؟ **بعضی از مواد غذایی مانند: روغن زیتون از یونان و ادویه از هندوستان به ایران وارد شده است.**

۱۶- آداب غذا خوردن در نزد ایرانیان باستان چگونه بود؟ **مردم ایران باستان، با آداب خاصی بر سر سفره می نشستند - سخن گفتن به هنگام غذا خوردن را گناه می دانستند - شستن دست ها قبل و بعد از غذا خوردن - خواندن دعای نان در ابتدا و پایان غذا**

۱۷- ایرانیان باستان بیشتر از چه ظروفی استفاده می کردند؟ **ظروف سفالی، سنگی و فلزی**

۱۸- بیشتر اطلاعات ما از پوشاک مردم ایران باستان از چه طریقی بدست آمده است؟ بیشتر آنچه که ما از پوشاک مردم آن دوره می دانیم مربوط به مجسمه ها و نقاشی ها یا تصاویر به جا مانده از آن دوره است که بر روی سنگ ها، ظروف یا سکه ها نقش بسته اند. البته باستان شناسان نمونه هایی از وسایل و ابزار تولید پوشاک مربوط به ایران باستان را نیز کشف کرده اند.

۱۹- ایرانیان باستان نسبت به پوشش بدن چه اعتقادی داشتند؟ شواهد و مدارک به جا مانده نشان می دهد که مردان و زنان ایران باستان به پوشش بدن اهمیت می دادند و از برهنگی اجتناب می کردند.

۲۰- نخستین کسانی که شلوار را طراحی کردند و پوشیدند .. ایرانیان .. بودند.

۲۱- پوشاک اصلی مردان در ایران باستان چه بود؟ شلوار و بالا پوش های آستین دار و کلاه نمدی پوشاک اصلی مردان بود.

۲۲- زنان ایران باستان از چه نوع پوشاکی استفاده می کردند؟ زنان از شلوار، پیراهن های بلند و نوعی سربند استفاده می کردند.

۲۳- لباس های ایرانی مورد توجه بزرگان و درباریان کدام کشورها بود؟ رومی ها و یونانی ها

۲۴- از دیرباز مردم ایران به کدام ورزش ها علاقه داشتند؟ به ورزش های رزمی و پهلوانی چون کشتی علاقه مند بودند و پهلوان و پهلوانی در تاریخ کهن ما ریشه دارد.

۲۵- فردوسی در شاهنامه از دلآوری چه کسانی سخن گفته است؟ از دلآوری اسطوره هایی چون رستم، سهراب، سیاوش، گردآفرید

۲۶- به نوشته هروودوت ایرانیان به فرزندان خود چه چیزهایی می آموختند؟ ۱- سوار کاری ۲- تیر اندازی ۳- راستگویی

۲۷- کدام ورزش ها مورد علاقه ایرانیان باستان بود و در آن دوره رواج داشت؟ سوار کاری، تیر اندازی و شکار مورد علاقه مردم بود و پرتاب سنگ یا فلاخن، نیزه و زوبین نیز رواج داشت.

۲۸- چوگان بازی ابداع چه کسانی بود؟

(الف) ایرانیان (*) (ب) رومیان () (ج) یونانیان () (د) هندیان ()

۲۹- در مورد ورزش چوگان بازی در ایران باستان هر چه می دانید بنویسید. بسیاری از پژوهشگران معتقدند چوگان بازی ورزشی است که ایرانیان آن را ابداع کرده اند و سپس از ایران به سایر کشورها راه یافته است. در شاهنامه فردوسی به چوگان بازی اشاره شده است. در زمان هخامنشیان و ساسانیان این ورزش انجام می شده است. امروزه چوگان بازی یکی از ورزش های جهانی محسوب می شود. در این ورزش، اسب سواران از یک چوب دستی به نام چوگان و یک گوی استفاده می کنند.

۳۰- مردم ایران باستان شاد زیستن را یک موهبت .. الهی .. می دانستند.

۳۱- واژه جشن به چه معناست؟ واژه جشن از یشت و یسنه اوستایی گرفته شده که به معنای پرستیدن و نیایش است.

۳۲- بیشتر جشن های ایران باستان اهمیت دینی داشته و با نیایش به درگاه خداوند همراه بوده است. صحیح (*) غلط ()

۳۳- بیشتر جشن های ایران باستان با چه چیزی ارتباط داشت؟ ارتباط زیادی با تغییر فصل ها و شروع و پایان کار کشاورزی داشت.

۳۴- مهمترین جشن های دوره ایران باستان را نام ببرید. جشن نوروز، جشن سده و جشن مهرگان

۳۵- یکی از بزرگترین و باشکوه ترین جشن های ایران باستان جشن .. نوروز .. بوده که در آغاز فصل .. بهار .. برگزار می شده است.

۳۶- در نزد ایرانیان باستان نوروز پیام آور چیست؟ پیام آور نو شدن سال و رویش طبیعت و شروع فعالیت های کشاورزی بود.

۳۷- در مورد زمان پیدایش نوروز توضیح دهید. زمان پیدایش نوروز به درستی معلوم نیست، اما در برخی از کتاب های کهن مانند شاهنامه فردوسی، این جشن را به زمان تاج گذاری جمشید پادشاه اسطوره ای ایران نسبت می دهند.

۳۸- آئین نوروز در عهد باستان چگونه بود؟ در عهد باستان، خانواده های ایرانی بر سر سفره نوروزی به درگاه آفریننده هستی دعا می کردند، به یکدیگر هدیه می دادند و شادباش می گفتند.

۳۹- در زمان هخامنشیان جشن نوروز در .. تخت جمشید .. برگزار می شد.

۴۰- یکی از نشانه های عظمت و رحمت خداوند .. آغاز فصل بهار .. و .. نو شدن طبیعت .. است.

۴۱- پس از اسلام نوروز در ایران به چه شکلی درآمد؟ پس از اسلام، ایرانیان ظاهر و شکل نوروز را نگه داشتند، اما محتوا و سنت های آن را عوض کردند.

۴۲- نوروز باستانی را با نوروز امروزه مقایسه کنید؟ نوروز باستانی، نوروز پادشاهان و فرصتی برای آنها بود تا بزرگی خود را به رخ مردم بکشند و از آنها هدیه بگیرند. اما امروزه، نوروز ایرانی، سنتی مردمی و وسیله ای برای ارتباط قلبی میان مردم و خداوند است. مردم به مناسبت نوروز، جشن گرفته و قرآن بر سر سفره هفت سین می گذارند. آنها به دیدار بزرگ ترهای فامیل رفته و به یکدیگر هدیه می دهند.

۴۳- در ایام نوروز از شلوغ ترین مکان های ایران می توان حرم امام رضا(ع) را نام برد. صحیح (*) غلط ()

۴۴- نوروز را فقط در ایران جشن می گیرند و مراسم مخصوص به خود دارند. صحیح () غلط (*)

۴۵- سازمان ملل متحد چه روزی را به عنوان روز جهانی نوروز اعلام کرده است؟ اول فروردین (۲۱ مارس میلادی)

فعالیت های درس ۲۳

۱- همفکری کنید و با توجه به تصاویر اجزای لباس در هر یک توضیح دهید.

در لباس مربوط به زن اشکانی می توان عمامه سر و چادر روی آن، پیراهن گشاد و پرچین و زیور آلات متعدد دور گردن را مشاهده کرد. در لباس مربوط به مردان پارسی و مادی، دو نوع کلاه، پیراهن های گشاد یا تنگ با چین، آستین های تنگ و میج دار یا آستین های گشاد و چین دار و داشتن یا نداشتن شلوار، گل کمر بند، کفش های ساقه کوتاه زبانه دار قابل مشاهده است.

۲- چند ماده غذایی نام ببرید که امروزه مصرف می کنید و در زمان ایران باستان نبوده است. بگویید چرا این مواد نمی توانستند در آن دوره وجود داشته باشند. سوسیس، کالباس، ماکارانی، انواع کنسرو، شکلات و ... چون تولید این مواد نیاز به دستگاه های مخصوص داشت و بشر هنوز اینقدر پیشرفت نکرده بود که بتواند این مواد را تولید و نگهداری کند.

۳- کدامیک از ورزش های ایران باستان در جهان امروز مرسوم است؟ چند مورد نام ببرید. چوگان، کشتی، ورزش های رزمی، سوارکاری، پرتاب نیزه و تیراندازی با کمان.

۴- کدام ورزش های امروزی در ایران باستان وجود نداشته است؟ چرا؟ فوتبال، والیبال، بسکتبال، اسکی، اتومبیلرانی، موتور سواری و ... وسایلی که برای این ورزشها احتیاج بود هنوز اختراع نشده بود.

۵- دعای تحویل سال چیست؟ ترجمه آن را در کلاس بیان کنید.

یا مقلب القلوب و الابصار: ای دگرگون کننده قلب ها و چشم ها

یا مدبر الیل و النهار: ای گرداننده و تنظیم کننده روزها و شب ها

یا محول الحول و الاحوال: ای تغییر دهنده حال انسان و طبیعت

حول حالنا الی احسن الحال: حال ما را به بهترین حال دگرگون فرما

۶- درباره یکی از موارد زیر از بزرگ ترها پرس و جو کنید و نتیجه را در کلاس بگویید.

الف) هر یک از اجزای سفره هفت سین نماد چه چیزی است؟ سیب، سلامتی و زیبایی- سنجید، فرزادگی و زایش- سبزه، تولد دوباره و شادابی- سمنو، قدرت و خیر و برکت- سیر، قناعت و سیری چشمی- سرکه، تسلیم و رضا- سماق، صبر و بردباری و آغاز دوباره* سکه، جزء هفت سین به حساب نمی آید و بعدها به سفره اضافه شده است و نمادی برای افزایش دارایی می باشد.

ب) سمنو از چه چیز و چگونه تهیه می شود؟ از جوانه گندم، آرد سبوس دار، آب، خلال پسته و بادام.

شیره جوانه گندم را با آرد مخلوط می کنیم و با مقداری آب روی شعله اجاق می گذاریم، آن قدر حرارت می دهیم تا غلیظ شود، باید هنگام حرارت مدام مایع سمنو را به هم بزیم تا ته نگیرد وقتی سمنو مانند حلوا شد آماده است آنرا با خلال پسته یا بادام تزئین می کنیم.

۷- فرض کنید یک نوجوان ۱۳- ۱۲ ساله هستید که در ایران باستان زندگی می کنید. با توجه به اطلاعاتی که از این درس و درس های قبل به دست آوردید، یک روز زندگی خود را از صبح تا شب مجسم کنید و بنویسید. در نوشته خودتان آنچه خوردید، پوشیدید و کارها و فعالیت هایتان را شرح دهید. متن را به معلم بدهید یا در کلاس بخوانید. (جواب بر عهده دانش آموزان)